1989 No. 14

AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA

KONINKLIJK BESLUIT van 22 december 1988 (Stb.680), houdende vaststelling van een algemene maatregel van rijksbestuur tot regeling van de vrijwillige hulpverlening aan gewonden, zieken, krijgsgevangenen, geïnterneerden en anderszins hulpbehoevenden door erkende en toegelaten verenigingen (Besluit Rode Kruis 1988).

Uitgegeven, 11 april 1989

De minister van Justitie,

H.S. Croes

BESLUIT van 13 februari 1989 tot afkondiging in het Afkondigingsblad van Aruba van het Besluit van 22 december 1988 (Stb. 680), houdende vaststelling van een algemene maatregel van rijksbestuur tot regeling van de vrijwillige hulpverlening aan gewonden, zieken, krijgsgevangenen, geïnterneerden en anderszins hulpbehoevenden door erkende en toegelaten verenigingen (Besluit Rode Kruis 1988).

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

Vanwege de Koningin de last ontvangen hebbende tot afkondiging van onderstaand besluit.

Besluit van 22 december 1988 (Stb. 680), houdende vaststelling van een algemene maatregel van rijksbestuur tot regeling van de vrijwillige hulpverlening aan gewonden, zieken, krijgsgevangenen, geïnterneerdern en anderszins hulpbehoevenden door erkende en toegelaten verenigingen (Besluit Rode Kruis 1988).

Heeft de opneming daarvan in het Afkondigingsblad van Aruba bevolen.

Gedaan te Oranjestad, 13 februari 1989

F.B. Tromp

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Defensie, Directie Juridische Zaken, afdeling Wetgeving en Publiekrecht, van 15 juni 1988, nr. C 88/046 gedaan mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en Onze Minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken;

Overwegende dat de reorganisatie van de rampenbestrijding, de totstandkoming van de Aanvullende Protocollen bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 alsmede de herziening van de statuten van de Vereniging «het Nederlandse Rode Kruis» een nieuw Besluit Rode Kruis wenselijk maken;

Gelet op het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde (tekst in Stb. 1954, 246, vertaling in het Nederlands in Trb. 1951, 72), het op 12 augustus 1949 tot stand gekomen Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee (tekst in Stb. 1954, 247; vertaling in het Nederlands Trb. 1951, 73), het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de behandeling van krijgsgevangenen (tekst in Stb. 1954, 248; vertaling in het Nederlands Trb. 1951, 74), het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd (tekst in Stb. 1954, 249; vertaling in het Nederlands in Trb. 1951, 75), het op 12 december 1977 te Bern tot stand gekomen Aanvullende Protocol bij de voornoemde verdragen, betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten (tekst in Trb. 1978, nr. 41; vertaling in het Nederlands in Trb. 1980, nr. 87) en het op 12 december 1977 te Bern tot stand gekomen Aanvullende Protocol bij de voornoemde verdragen, betreffende de bescherming van slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten (tekst in Trb. 1978, nr. 42; vertaling in het Nederlands in Trb. 1980, nr. 88);

Gehoord de Brandweerraad (advies van 2 februari 1988, nr. RBR/-U2146);

De Raad van State van het Koninkrijk gehoord (advies van 13 oktober 1988, nr. W07.88.0309/K);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Defensie van 21 december 1988, Directie Juridische Zaken, afd. W. en P., nr. C88/-046, uitgebracht mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Onze Ministers van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur en

voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

1. de Verdragen en Protocollen van Genève:

a. het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden en zieken, zich bevindende bij de strijdkrachten te velde (tekst in Stb. 1954, 246; vertaling in het Nederlands in Trb. 1951, 72);

b. het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag voor de verbetering van het lot der gewonden, zieken en schipbreukelingen van de strijdkrachten ter zee (tekst in Stb. 1954, 247; vertaling in het Nederlands in Trb. 1951, 73);

c. het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de behandeling van krijgsgevangenen (tekst in Stb. 1954, 248; vertaling in het Nederlands in Trb. 1951, 74);

d. het op 12 augustus 1949 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd (tekst in Stb. 1954, 249; vertaling in het Nederlands Trb. 1951, 75);

e. het op 12 december 1977 te Bern tot stand gekomen Aanvullende Protocol bij de onder a tot en met d genoemde verdragen, betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten (tekst in Trb. 1978, 41; vertaling in het Nederlands in Trb. 1980, 87);

f. het op 12 december 1977 te Bern tot stand gekomen Aanvullende Protocol bij de onder a tot en met d genoemde verdragen, betreffende de bescherming van slachtoffers van niet-internationale gewapende conflicten (tekst in Trb. 1978, 42; vertaling in het Nederlands in Trb. 1980, 88).

2. het Rode Kruis: de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis».

3. ramp: een gebeurtenis als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Rampenwet (Stb. 1985, 88).

4. geneeskundige hulpverlening: het door eenheden verrichten van gewondenzorg op of nabij de plaats van de ramp.

Artikel 2

1. Rechtspersonen welke hulpbetoon aan gewonden en zieken ten doel hebben, kunnen op de voet van het bepaalde in dit besluit bij koninklijk besluit als zodanig worden erkend en toegelaten tot vrijwillige hulpverlening aan gewonde en zieke personen.

2. Omtrent de erkenning en toelating, bedoeld in het eerste lid, wordt het bestuur van het Rode Kruis gehoord.

3. De statuten van het Rode Kruis en van andere erkende en toegelaten rechtspersonen worden goedgekeurd bij koninklijk besluit.

Artikel 3

1. Het Rode Kruis heeft voor het gehele Koninkrijk tot taak hulp te verlenen aan gewonden, zieken en anderszins hulpbehoevenden, die slachtoffers zijn van een gewapend conflict, ramp of andere bijzondere gebeurtenis, zulks in overeenstemming met de bepalingen van de Verdragen en Protocollen van Genève en de grondbeginselen van het Rode Kruis zoals geformuleerd door de Internationale Conferenties van het Rode Kruis.

2. Het Rode Kruis oefent zijn taak ten behoeve van de militairen uit in overeenstemming met de daaromtrent met Onze Minister van Defensie getroffen regelingen en met inachtneming van zijn aanwijzigingen en, in voorkomend geval, onder leiding van de militair-geneeskundige diensten.

3. Het Rode Kruis oefent zijn taak ten behoeve van de burgerbevolking in Nederland uit in overeenstemming met de daaromtrent met Onze Ministers van Binnenlandse Zaken en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur getroffen regelingen.

4. Het Rode Kruis draagt voorts zorg:

a. ingeval een gewapend conflict is uitgebroken waarbij het Koninkrijk is betrokken, een organisatie in werking te hebben die aan krijgsgevangenen en andere personen die zich in de macht van een vijandelijke mogendheid bevinden, poststukken en zendingen tot hulpverlening en toegestane geldzendingen kan doen toekomen en hun correspondentie kan verzorgen;

b. een informatiebureau in werking te hebben indien de verplichting daartoe voor het Koninkrijk uit de Verdragen en Protocollen van Genève voortvloeit, alsmede voor het geval dat een ramp of een andere bijzondere gebeurtenis daartoe noodzaakt.

5. Het Rode Kruis neemt, bij het vervullen van de in het eerste

lid bedoelde taak voor zo ver het de hulpverlening aan de burgerbevolking betreft en van de in het vierde lid genoemde taken, de aanwijzigingen van het bevoegd gezag in acht.

Artikel 4

1. Indien het naar het oordeel van de bevoegde militaire autoriteit noodzakelijk is dat ten behoeve van de hulpverlening aan militairen eenheden van het Rode Kruis worden ingezet die belast zijn met de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking in het kader van de rampenbestrijding, voert deze autoriteit daartoe overleg met het bevoegd civiel gezag.

2. Indien het overleg, bedoeld in het eerste lid, niet tot overeenstemming leidt, richt de bevoegde militaire autoriteit zich tot Onze Minister van Defensie. Hij doet daarvan mededeling aan het civiel gezag, bedoeld in het eerste lid.

3. Onze Ministers van Defensie, van Binnenlandse Zaken en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur voeren ter zake van het inzetten van de eenheden van het Rode Kruis met elkaar overleg.

4. Dit artikel is alleen op Nederland van toepassing.

Artikel 5

1. Het Rode Kruis treft de nodige voorbereidingen om te kunnen voldoen aan de taken, bedoeld in artikel 3.

2. Onze Ministers van Defensie, van Binnenlandse Zaken en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur stellen, ieder voor zover hem betreft, in overeenstemming met het bestuur van het Rode Kruis, de aard en de omvang van de voorbereidingen, bedoeld in het eerste lid, vast.

Artikel 6

1. Onverminderd de taken, bedoeld in artikel 3, werkt het Rode Kruis naar vermogen mede aan de uitvoering van de volgende taken:

a. het lenigen van de nood bij rampen en andere bijzondere gebeurtenissen buiten het Koninkrijk;

b. het anderszins verzachten of zo mogelijk voorkomen van menselijk leed.

2. Het Rode Kruis werkt voorts naar vermogen mede aan de verwezenlijking van de doelstellingen van het Internationale Rode Kruis.

Artikel 7

1. De andere erkende en toegelaten rechtspersonen werken naar vermogen mede om het Rode Kruis in staat te stellen te voldoen aan zijn taken, bedoeld in artikel 3, en de voorbereidingen, bedoeld in artikel 5.

2. Bij het verlenen van hun medewerking, bedoeld in het eerste lid, onderwerpen zij zich aan de algemene leiding van het Rode Kruis. Zij verstrekken het Rode Kruis de inlichtingen die het nodig heeft voor de voorbereiding op en de uitoefening van de taken, bedoeld in artikel 3.

3. Indien een erkende en toegelaten rechtspersoon haar verplichtingen niet nakomt, kunnen, de besturen van het Rode Kruis en van de betrokken rechtspersoon gehoord, de erkenning en toelating bij koninklijk besluit worden ingetrokken.

Paragraaf 3 De financiële verhouding tussen overheid en het Rode Kruis

Artikel 8

1. Tot vergoeding van de kosten die voor het centrale en het provinciale niveau van het Rode Kruis voortvloeien uit de werkzaamheden ter voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking bij rampen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden, wordt uit 's Rijks kas een bijdrage verleend.

2. De bijdrage wordt uitgekeerd aan het Rode Kruis op basis van een telkenjare bij Onze Minister van Binnenlandse Zaken in te dienen begroting die zijn goedkeuring behoeft.

3. Voor de onderdelen van de begroting, bedoeld in het tweede lid, de indiening daarvan en de wijze van uitkering van de bijdrage wordt door Onze Minister van Binnenlandse Zaken na overleg met Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur met het Rode Kruis een regeling getroffen.

4. De kosten van het in werking hebben van het Informatiebureau, bedoeld in artikel 3, vierde lid, onder b, en van de voorbereidingen daartoe komen ten laste van Onze Ministers wie het aangaat.

Paragraaf 4 De eretekenen

Artikel 9

1. Op voordracht van Onze Minister of Ministers wie het aangaat kan voor belangrijke diensten, in of jegens het Rode Kruis bewezen, bij koninklijk besluit worden verleend de «Medaille van het Rode Kruis», zoals vastgesteld bij het koninklijk besluit van 5 oktober 1910, Stb. 298.

2. Het bestuur van het Rode Kruis is bevoegd voor belangrijke diensten, in of jegens het Rode Kruis bewezen, een «Kruis van Verdienste» of een «Medaille van Verdienste» in zilver of brons te verlenen.

3. De kosten die voortvloeien uit de toepassing van het tweede lid komen ten laste van het Rode Kruis.

Paragraaf 5 Overgangs- en slotbepalingen.

Artikel 10

Het Rode Kruis, de Souvereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en de Johanniter Orde in Nederland worden geacht te zijn erkend en toegelaten in de zin van het in artikel 2 bepaalde.

Artikel 11

Het Rode Kruis neemt zo spoedig mogelijk alle maatregelen, welke nodig zullen blijken om uitvoering te geven aan de voorschriften van dit besluit.

Artikel 12

1. Regels en besluiten die zijn vastgesteld respectievelijk genomen op de voet van het in het Besluit Rode Kruis (Stb. 1981, 530) bepaalde, blijven van kracht totdat zij zijn ingetrokken of vervangen.

2. Alle op het tijdstip van het in werking treden van dit besluit verbindende statuten, reglementen en andere voorschriften van het Rode Kruis, van de Souvereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en van de Johanniter Orde in Nederland, blijven van kracht voor zover zij niet zijn ingetrokken of vervangen.

Artikel 13

Het Besluit Rode Kruis 1980 wordt ingetrokken.

Artikel 14

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na datum van uitgifte van het Staatsblad waarin het wordt geplaatst.

Artikel 15

Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit Rode Kruis met vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin het zal worden geplaatst.

Lasten en bevelen dat dit besluit met daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad, in het Publicatieblad van de Nederlandse Antillen en in het Afkondigingsblad van Aruba zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gekozen aan de Raad van State van het Koninkrijk en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 22 december 1988

Beatrix

De Minister van Defensie,
F. Bolkestein

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D.IJ.W.de Graaff-Nauta

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L.C. Brinkman

De Minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken,
J. de Koning

Uitgegeven de zeventiende januari 1989

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Het onderwerpelijke besluit is een algemene maatregel van rijksbestuur, waarbij de regering van het Koninkrijk aan het Nederlandse Rode Kruis opdraagt een aantal taken uit te voeren en - waar zij dit nodig acht - daarvoor enige regels geeft.

Uit de Geneefse Verdragen van 1949 (de zgn. Rode Kruis-Verdragen) en de in 1977 tot stand gekomen Aanvullende Protocollen bij deze verdragen vloeien voor het Koninkrijk verplichtingen voort, die het voor een deel overdraagt aan het Nederlandse Rode Kruis, met welke organisatie de overheid nauw samenwerkt. Het betreft hier de hiervoor omschreven taak van het Rode Kruis in de rampenbestrijdingsorganisatie, de hulpverlening aan alle gewonden en zieken in het algemeen en de dienstverlening aan krijgsgevangenen en andere personen die zich in de macht van een vijandelijke mogendheid bevinden.

Ook moet dit nieuwe besluit worden gezien als een onderdeel van het pakket van regelgeving waarmee de juridische grondslag wordt gelegd van de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie. Andere belangrijke onderdelen zijn de Rampenwet (Stb. 1985, 88), de Brandweerwet 1985 (Stb. 87) alsmede de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, waarvan het ontwerp aan de adviesorganen is gezonden, en de nieuwe beschikking inzake het Korps Mobiele Colonnes die binnenkort in werking kan treden. De uitgangspunten voor de rampenbestrijdingsorganisatie zijn in globale zin beschreven in een aantal brieven aan de Tweede Kamer en vervolgens nader gepreciseerd in het eerste en derde Voortgangsrapport reorganisatie rampenbestrijding. In deze rampenbestrijdingsorganisatie krijgt het Nederlandse Rode Kruis een structurele taak toebedeeld: geneeskundige hulpverlening aan gewonden op en nabij het rampterrein.

Het onderhavige ontwerp regelt op een aantal hoofdpunten de verhouding tussen het Koninkrijk en het Nederlandse Rode Kruis. In verband daarmee zijn de zaken die meer specifiek de inrichting van de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis» betreffen, niet meer geregeld in dit besluit. Deze onderwerpen worden uitsluitend nog geregeld in de statuten van de vereniging. Wij tekenen hierbij aan dat deze statuten koninklijke goedkeuring behoeven zoals dit ook op

grond van het huidige besluit het geval is. De nieuwe statuten, waarbij al rekening is gehouden met de nieuwe taakomschrijving, zijn goedgekeurd bij koninklijk besluit van 18 november 1987, nr. 43.

Tenslotte is gezocht naar mogelijkheden van versobering van regelgeving, hetgeen heeft geresulteerd in een verdere bekorting van het thans geldende besluit.

Aan het slot van deze inleiding dient nog te worden ingegaan op de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, waarvan het ontwerp aan de adviesorganen is gezonden. De rol van het Rode Kruis in de rampenbestrijdingsorganisatie is een der onderwerpen van deze wet. De daadwerkelijke uitvoering van de geneeskundige hulpverlening bij rampen ingeval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden wordt in die wet opgedragen aan geneeskundige eenheden van instellingen die met het oog op die taak een erkenning behoeven. In beginsel zullen dit afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis zijn die daartoe veelal in de vorm van een regio-stichting een samenwerkingsverband aangaan. In de rampenbestrijdingsorganisatie is nl. voorzien dat 61 geneeskundige pelotons van het Rode Kruis Korps even zoveel verzamelplaatsen gewonden gaan bemannen. Op grond van het bepaalde in genoemde wet neemt het Rode Kruis hier een voorkeurspositie in, waarmee wordt beoogd aan het Rode Kruis garanties te bieden dat het daadwerkelijk voor de rampenbestrijding zal worden ingeschakeld. Die voorkeurspositie is ook vanzelfsprekend gelet op de in 1984 tot stand gekomen afspraken met betrekking tot de rol van het Rode Kruis bij de rampenbestrijding; verwezen zij naar de bijlage bij het in de inleiding genoemde Eerste Voortgangsrapport.

Aan de colleges van burgemeester en wethouders wordt de zorgplicht opgedragen voor de geneeskundige hulpverlening bij rampen. De overeenkomstig het bepaalde in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1984, 667) aangewezen gemeenten dienen een gemeenschappelijke regeling aan te gaan inzake de organisatie en uitvoering van deze geneeskundige hulpverlening en de voorbereiding daarop. In die gemeenschappelijke regeling dient de instantie te worden aangewezen die is belast met het verlenen van de erkenningen. Voorts bevat de regeling onder meer bepalingen omtrent de taak van de basisgezondheidsdienst of basisgezondheidsdiensten ten aanzien van de organisatie van de geneeskundige hulpverlening. Tenslotte regelt genoemde wet de vergoeding door het Rijk van de kosten die voor basisgezondheidsdiensten en erkende instellingen voortvloeien uit de organisatie en uitvoering van de geneeskundige hulpverlening in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden alsmede de voorbereiding daarop.

2. Hoofdlijnen van het besluit.

Zoals in die inleiding reeds is aangegeven, is het belangrijkste element in dit besluit de omschrijving van taken van het Nederlandse Rode Kruis. Het bevat de algemene opdracht tot hulpverlening aan gewonden, zieken en anderszins hulpbehoevenden die slachtoffer zijn van een gewapend conflict, ramp of andere bijzondere gebeurtenis. Daarbij is bepaald dat het Rode Kruis zijn taak uitoefent in overeenstemming met de daaromtrent met de Minister van Defensie respectievelijk de Ministers van Binnenlandse Zaken en van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur getroffen regelingen. Voor wat betreft de hulpverlening aan de burgerbevolking neemt het Rode Kruis voorts de aanwijzigingen van het bevoegd gezag en voor wat betreft de hulpverlening aan militairen die van de Minister van Defensie in acht. De wijze waarop de taak van het Rode Kruis in de rampenbestrijdingsorganisatie met inachtneming van het in dit besluit bepaalde nader wordt ingevuld, is onderwerp van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, waarvan het ontwerp aan de adviesorganen is gezonden. Bovendien geeft het besluit aan het Nederlandse Rode Kruis een taak in het kader van de dienstverlening aan krijgsgevangenen en andere personen die zich in de macht van een vijandelijke mogendheid bevinden en wordt aan het Nederlandse Rode Kruis opgedragen in voorkomende gevallen een informatiebureau in werking te hebben.

De aan het Rode Kruis opgedragen taak tot hulpverlening aan gewonden betreft zowel gewonde burgers als gewonde militairen. In dit licht moet de hier neergelegde overleg-procedure worden gezien voor het geval het van militairen Rode kruis-eenheden worden ingezet die de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking tot eigenlijke taak hebben.

Naast de hierboven genoemde worden nog enige andere taken genoemd ten aanzien waarvan de regering van het Koninkrijk het noodzakelijk en vanzelfsprekend acht dat zij ook in de toekomst door het Rode Kruis blijven worden verricht.

Het besluit geeft een regeling ter vergoeding van de kosten die op het centrale en het provinciale niveau van het Rode Kruis worden gemaakt in het kader van de voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking bij rampen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden.

In de inleiding is reeds aangegeven dat in dit besluit geen bepalingen meer zijn opgenomen die specifiek de inrichting van de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis» betreffen. Bovendien zijn

er, gelet op het feit dat bij het opstellen van dit besluit ook aan het dereguleringsaspect aandacht is geschonken, geen bepalingen meer opgenomen over het embleem en de herkenningstekens. De bepalingen zouden een in dit geval onnodige herhaling zijn van hetgeen daaromtrent in de Geneefse Verdragen en Aanvullende Protocollen is bepaald. Het gebruik van het embleem wordt bovendien ingevolge artikel 1 van de Algemene Bepalingen van de statuten van de vereniging geregeld in een door het Algemeen Bestuur vastgesteld reglement.

3. Deregulering

Bij de totstandkoming van dit besluit hebben wij de toetsingspunten betrokken die zijn aangegeven in de «Algemene aanwijzigingen voor de Rijksdienst inzake terughoudendheid en regelgeving», vastgesteld door de Minister-President op 5 november 1984, alsmede de door hem op 16 januari 1985 gegeven «Aanwijzigingen inzake de toetsing van ontwerpen van wet en van algemene maatregelen van bestuur».

I Algemeen

1. Het besluit is een onderdeel van het pakket van regelgeving waarmee de juridische grondslag van de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie wordt gelegd. In deze organisatie is aan het Nederlandse Rode Kruis structureel de taak toebedeeld van geneeskundige hulpverlening aan gewonden op en nabij het rampterrein. In die opzet is een prioriteitsstelling voor wat betreft de hulpverlening aan militairen respectievelijk aan burgers minder gewenst, hetgeen een van de redenen is dat het bestaande Besluit Rode Kruis 1980 moet worden aangepast.

Ook internationale regelingen hebben consequenties voor de inhoud van dit besluit. In het huidige besluit is reeds rekening gehouden met de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949. Inmiddels is de Goedkeuringswet in werking getreden (Stb. 1987, 128) van de op 12 december 1977 tot stand gekomen Aanvullende Protocollen bij de Verdragen van Genève betreffende de bescherming van slachtoffers van internationale, respectievelijk niet-internationale gewapende conflicten (Protocol I, met bijlagen, respectievelijk Protocol II; de vertaling in het Nederlands is opgenomen in Tractatenblad 1980,87). Uit het Eerste Aanvullende Protocol vloeien wijzigingen in het besluit voort. Het Eerste Aanvullende Protocol bepaalt in meer omvattende termen dan bij voorbeeld het Vierde Verdrag ten aanzien van burgers doet, dat alle gewonden en zieken onder alle omstandigheden

in de grootst mogelijke omvang de medische verzorging ontvangen, die hun toestand vereist. Voorts verwijzen wij naar de toelichting bij de artikelen 2 en 3 van dit besluit.

2. Er is - afgezien van het thans geldende besluit - geen andere centrale of lagere regelgeving ter zake van de taak en positie van het Nederlandse Rode Kruis en zijn verhouding tot de overheid. In voorbereiding is de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, waarin onder meer regels worden gegeven over deze taak en positie. Niettemin wordt het gewenst geacht alle taken van het Rode Kruis in dit besluit te noemen en niet een belangrijke taak, namelijk zijn rol in de rampenbestrijdingsorganisatie, om louter formele redenen onvermeld te laten.

3. Gelet op de omstandigheid dat de in het besluit aan het Rode Kruis opgedragen taken voor een belangrijk deel voortvloeien uit de door het Koninkrijk aangegane internationale verplichtingen en voorts uit de opzet van de nieuwe rampenbestrijdingsorganisatie die om een aantal redenen een landelijk uniform karakter draagt, kan niet volstaan worden met regulering door de lagere overheid. Vergeleken met de thans bestaande regeling is er in dit besluit geen sprake van verdergaande centralisatie.

II De doelstelling van de regeling

4. Primaire doelstelling is het vastleggen van de taken die het Nederlandse Rode Kruis dient te vervullen. In het verlengde daarvan ligt een andere belangrijke doelstelling, te weten het geven van een regeling voor de vergoeding van kosten ter zake van het verrichten door het Rode Kruis van een aantal taken.

5. Object van deze regeling is primair de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis», en daarmee tevens de afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis in Nederland en op de Nederlandse Antillen en Aruba, welke afdelingen immers leden zijn van genoemde vereniging. Voorts heeft deze regeling ook betrekking op andere rechtspersonen die hulpbetoon aan gewonden en zieken ten doel hebben.

Het besluit legt ook taken op aan anderen: de Kroon, de Rijksoverheid waaronder ook enkele ministers afzonderlijk; alsmede - uitsluitend ter zake van daadwerkelijke taakuitvoering in extreme situaties - de bevoegde militaire autoriteit en het bevoegd civiel gezag.

6. In het vijfde lid van artikel 3 wordt onder meer bepaald dat het Rode Kruis bij zijn taakvervulling ten behoeve van de burgerbevolking in Nederland de aanwijzingen van het bevoegd gezag in acht neemt. Hierbij zij opgemerkt dat bij optreden in geval van een ramp in de zin van de Rampenwet, de bepalingen van die wet van toepassing zijn op grond waarvan de burgemeester het opperbevel heeft. Omdat het Rode Kruis genoemde taak ook vervult zonder dat er sprake is van zulk een ramp, is ook in dit besluit de bevoegdheid tot het geven van aanwijzingen opgenomen en is ter wille van de duidelijkheid de situatie waarin de Rampenwet van toepassing is, niet uitgezonderd.

III Normstelling, delegatie

7. In artikel 3, tweede en derde lid, wordt bepaald dat het Rode Kruis zijn in het eerste lid genoemde taak uitoefent in overeenstemming met de daaromtrent door deze vereniging met de betrokken ministers getroffen regelingen. In artikel 5 wordt bepaald dat de betrokken ministers in overeenstemming met het Rode Kruis de aard en omvang van de voorbereidingen (voor de uitoefening van de in artikel + genoemde taken) vaststellen.

10. Artikel 7, derde lid, voorziet in de mogelijkheid van intrekking van de erkenning en toelating van andere rechtspersonen dan het Rode Kruis.

12. De bestuurlijke lasten van deze regeling zijn gering. Alleen de goedkeuring van de begroting van het Rode Kruis op basis waarvan een bijdrage wordt verleend (artikel 8), is een jaarlijks terugkerende werkzaamheid.

Andere door de Rijksoverheid te verrichten werkzaamheden hebben een veel meer incidenteel karakter.

14. De werkzaamheden die verband houden met de goedkeuring van de begroting en het verlenen van de bijdrage kunnen met de huidige personele omvang van het ministerie van Binnenlandse Zaken worden opgevangen. Ook overigens zijn er voor de overheid geen personele consequenties van de invoering van dit besluit.

IV Handhaving en rechtsbescherming

15-17. Het besluit bevat geen bepalingen inzake de handhaving, hetgeen zij redenen vindt in de onderwerpen en meer in het algemeen

de aard van dit besluit.

V Gevolgen voor de sociaal-economische ontwikkeling en voor bedrijfsleven, burgers en non-profitinstellingen

Het besluit legt verplichtingen op aan het Nederlandse Rode Kruis en andere erkende rechtspersonen.

Voor het overige zijn er geen gevolgen.

Artikelsgewijs

Artikel 1

In het tweede lid is aangegeven dat waar in het besluit wordt gesproken over het Rode Kruis, de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis» bedoeld is. Leden van die «landelijke» vereniging zijn de ca. 480 plaatselijke afdelingen, die zelf ook volledige rechtsbevoegdheid bezitten.

Artikel 2

Het Besluit Rode Kruis 1980 kent alleen de erkenning en toelating tot vrijwillige hulpverlening aan gewonde en zieke militairen, terwijl het in het nieuwe besluit gaat om de vrijwillige hulpverlening aan gewonde en zieke personen. Dit is in overeenstemming met de opzet van dit besluit, namelijk een evenwichtige taakverdeling ten behoeve van militairen en ten behoeve van de burgerbevolking, alsmede met die van het Eerste Aanvullend Protocol dat spreekt over het Rode Kruis en andere nationale organisaties tot vrijwillige hulpverlening die door een partij bij het conflict zijn erkend en toegelaten. Het begrip «erkenning en toelating tot vrijwillige hulpverlening» moet worden gezien in relatie tot de desbetreffende organisatie, en niet in relatie tot het feitelijk wel of niet optreden ingeval van een ramp. In tegenstelling tot artikel 2 van het thans geldende besluit wordt in dit artikel niet meer gesproken van verenigingen maar wordt de ruimere omschrijving «rechtspersonen» gebezigd.

In artikel 10 is bepaald dat het Rode Kruis, de Souvereine en Militaire Orde van Malta Afdeling Nederland en de Johanniter Orde in Nederland worden geacht te zijn erkend en toegelaten in de zin van het in artikel 2 bepaalde.

De bepaling van het derde lid dat de statuten bij koninklijk besluit moeten worden goedgekeurd, impliceert dat ook wijzigingen

van de statuten moeten worden goedgekeurd.

Artikel 3

Dit artikel kan worden beschouwd als de kernbepaling van het besluit. Het eerste lid bevat de taakopdracht en is algemeen gehouden. Het verwijst naar de Verdragen van Genève en de Aanvullende Protocollen daarbij alsmede naar de Grondbeginselen van het Rode Kruis zoals geformuleerd door de Internationale Conferenties van het Rode Kruis en neergelegd in de statuten van de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis».

Een van deze beginselen is de onafhankelijkheid. De nationale Rode Kruisverenigingen moeten, ook al fungeren zij als hulporganen en zijn zij onderworpen aan de wetten van de landen waarin zij werkzaam zijn, altijd hun eigen identiteit bewaren, opdat zij steeds overeenkomstig de Rode Kruis-beginselen kunnen blijven handelen.

Het eerste lid heeft betrekking op de hulpverlening aan zowel burgers als militairen, en beoogt de hulpverlening aan burgers en militairen geheel gelijkwaardig te doen zijn.

Tot goed begrip zij opgemerkt dat de hulpverlening aan gewonde militairen, zolang dezen nog niet in ziekenhuizen zijn opgenomen, in principe zal geschieden door de militair geneeskundige diensten.
Niettemin kan niet worden uitgesloten dat ook voor die taak toch een beroep op het Rode Kruis moet worden gedaan. In dit verband zij voorts verwezen naar artikel 4.

In het tweede en derde lid wordt de mogelijkheid geopend voor de betrokken ministers om met het Rode Kruis nadere regelingen te treffen omtrent de taakuitvoering, een mogelijkheid die het thans vigerende besluit niet noemt en welke haar nut kan hebben bij het flexibel inspelen op ontwikkelingen bij voorbeeld op het terrein van de rampenbestrijding.
Het huidige besluit kent wel reeds de bevoegdheid van de betrokken ministers tot het geven van aanwijzingen aan het Rode Kruis, waartoe ook het onderwerpelijke besluit de mogelijkheid biedt.

Wij merken op dat de rol van het Rode Kruis in de rampenbestrijdingsorganisatie en daarbij zijn verhouding tot de basisgezondheidsdiensten en de politiek verantwooordelijke instanties in het algemeen onderwerp zullen zijn van de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen, waarvan het ontwerp aan de advies-organen is gezonden. Ook de Rampenwet is op de geneeskundige hulpverlening onverkort van toepassing; deze wet geeft aan de burgermeester het opperbevel bij een ramp en kent aan de Commissaris van de Koningin en de

Minister van Binnenlandse Zaken de bevoegdheid toe om aanwijzingen te geven aan de burgemeester(s), respectievelijk de Commissaris(sen) van de Koningin.

De in dit artikel gegeven taakopdracht wordt herhaald in de statuten van de vereniging. In deze statuten wordt ook de plaatselijke afdeling verplicht om uitvoering te geven aan onder meer de in dit artikel genoemde taken, waarbij zij de voorschriften, richtlijnen en aanwijzingen van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks Bestuur van de vereniging moeten opvolgen. Op deze wijze loopt er ook ten aanzien van het daadwerkelijk optreden van het Rode Kruis Korps in het kader van de rampenbestrijding een hiërarchische lijn van het landelijk bestuur naar de afdelingen, onverminderd de aanwijzingen van het bevoegd gezag zoals in de vorige alinea in het kort is aangeduid.

Ingevolge artikel 3, vierde lid, onder a, zal het Rode Kruis bij gewapende conflicten waarbij het Koninkrijk betrokken is, zijn belast met de verzorging van de correspondentie ten behoeve van krijgsgevangenen en andere personen die zich in de macht van een vijandelijke mogendheid bevinden.

De taak die het Rode Kruis in het vierde lid onder b krijgt toebedeeld voor wat betreft het informatiebureau vloeit voor een belangrijk deel voort uit het Derde en Vierde Verdrag van Genève. Deze verdragen verplichten het Koninkrijk om bij gewapende conflicten een informatiebureau in werking te hebben, zulks ten behoeve van de uitwisseling van gegevens omtrent buitenlandse burgers en omtrent militairen en krijgsgevangenen. In dit kader is nu ook artikel 33 van het Eerste Aanvullend Protocol van belang, dat een uitbreiding van de verplichtingen met betrekking tot vermiste personen bevat. Het derde lid schrijft voor dat - voor zover niet reeds uit andere hoofde is bepaald - gegevens betreffende personen die als vermist zijn opgegeven en verzoeken om dergelijke gegevens, worden doorgegeven, hetzij rechtstreeks hetzij door tussenkomst van de beschermende mogendheid, het Centrale Opsporingsbureau van het Internationale Comité van het Rode Kruis of de nationale Rode Kruis-organisatie. Voorgesteld wordt in dit besluit de taak van het informatiebureau uit te breiden tot: voor het geval van een ramp of een andere bijzondere gebeurtenis. Deze uitbreiding beoogt dat bij een ramp, enz. in voorkomend geval - wanneer daaraan behoefte is - dit informatiebureau in werking kan worden gesteld. Opgemerkt zij dat nu reeds de taak van het informatiebureau uitgebreider is dan uit de Geneefse Verdragen voortvloeit. In de op het huidige besluit gebaseerde Aanwijzingen van een aantal ministers gezamenlijk uit 1971 is namelijk

onder meer bepaald dat met betrekking tot personen die niet zijn beschermde personen (dus niet zijn buitenlandse burgers en evenmin militairen en krijgsgevangenen), indien daarom door een belanghebbende wordt verzocht, de bepalingen van de Aanwijzingen voor zover mogelijk van toepassing zijn. Dit geldt overigens alleen voor oorlogstijd. Met betrekking tot vredescalamiteiten betreft het wel een uitbreiding.

Tot slot zij nog opgemerkt dat de in dit besluit aan het Nederlandse Rode Kruis opgedragen taken ook gelden voor de afdelingen op de Nederlandse Antillen en Aruba, welke afdelingen eveneens lid zijn van de vereniging «het Nederlandse Rode Kruis».

Artikel 4

Dit artikel kan worden beschouwd als een bepaling voor de situatie dat het militaire gewondenaanbod niet verwerkt kan worden door de militair geneeskundige dienstorganisatie, en naar het oordeel van de bevoegde militaire autoriteit ten behoeve van de militaire gewonden een beroep dient te worden gedaan op een of meer van de 61 geneeskundige pelotons van het Rode Kruis Korps, die voor de hulpverlening aan de burgerbevolking zijn bestemd. De bevoegde militaire autoriteit in dezen is de plaatselijke militaire geneeskundig commandant. Door tussenkomst van de Provinciaal Militair Commandant (PMC) bepaalt deze de behoefte. De PMC voert in voorkomend geval het overleg met de Commissaris der Koningin. Indien in zo'n situatie overleg tussen militaire en civiele autoriteiten geen uitkomst biedt, neemt de militaire autoriteit het initiatief tot overleg tussen de drie betrokken ministers. Verder gaat de voorgestelde bepaling niet, omdat het te nemen besluit wordt genomen in het kader van de toepassing van de betrokken formeel-wettelijke regeling. Die regeling kan de Rampenwet zijn, op grond waarvan de Minister van Binnenlandse Zaken aanwijzingen inzake de rampenbestrijding kan geven aan de Commissaris(sen) van de Koningin, of de Oorlogswet voor Nederland (Stb. 1964, 337) die bevoegdheden ter zake toekent aan het militair gezag. Bij de afweging om tot een beslissing te komen zijn de humanitaire overwegingen doorslaggevend.

Tot slot zij hier vermeld dat indien voor de hulpverlening aan militaire gewonden een beroep moet worden gedaan op anderen dan de hulpverleners van het Rode Kruis Korps, overleg tussen de drie betrokken ministers eveneens noodzakelijk is.

Artikel 5

Dit artikel wil in verkorte vorm hetzelfde bereiken als artikel 5 in het thans geldende besluit, namelijk dat het Rode Kruis de nodige voorbereidingen treft waarbij de voor de verschillende taken verantwoordelijke ministers in overeenstemming met het bestuur van het Rode Kruis de aard en omvang van de voorbereidingen vaststellen. Opgemerkt zij dat de voorbereiding op de taak in de hulpverleningsketen van de rampenbestrijdingsorganisatie regeling gaat vinden in de Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen.

Artikel 6

Dit artikel noemt de overige taken van het Rode Kruis. Deze zijn gelijk aan die welke in het huidige besluit zijn genoemd in artikelen 6, 7 en 12. In het kader van deregulering is met betrekking tot de taak van het verzachten of voorkomen van menselijk leed de eis van nauwe samenwerking met instellingen en verenigingen en van het beschikbaar zijn van goed personeel weggelaten. Deze eisen zijn immers met het oog op een goede taakuitoefening vanzelfsprekend.

Artikel 7

Dit artikel is behoudens enkele wijzigingen van voornamelijk redactionele aard gelijk aan artikel 8 van het thans geldende besluit. In het tweede lid komt duidelijk de hiërarchische lijn tussen het Rode Kruis en de desbetreffende rechtspersonen tot uiting, reden waarom het niet nodig is om in artikel 3 voor te schrijven dat het Rode Kruis bij het vervullen van zijn taak tevens leiding geeft aan die rechtspersonen; in artikel 4 van het huidige besluit is nog wel een dergelijke bepaling opgenomen.

Artikel 8

Dit artikel geeft een regeling voor een vergoeding door het Rijk van kosten die op het centrale en het provinciale niveau van het Rode Kruis worden gemaakt ten behoeve van de voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening aan de burgerbevolking bij rampen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Hierbij moet worden gedacht aan uitgaven voor apparaatskosten,

werving, enz.
Deze uitgaven hebben betrekking op onderdelen van het Rode Kruis waarop de ontwerp-Wet geneeskundige hulpverlening bij rampen geen betrekking heeft. Zoals reeds aan het slot van de Inleiding is opgemerkt bevat ook dat wetsontwerp een financiële regeling tér zake van de taak van het Rode Kruis in de rampenbestrijdingsorganisatie. Het voorziet in een vergoeding door het Rijk van de kosten die op het lokale niveau voor basisgezondheidsdiensten en erkende instellingen (in beginsel de meestal in regiostichtingen samenwerkende afdelingen van het Nederlandse Rode Kruis) voortvloeien uit hun taak in de rampenbestrijdingsorganisatie.

Dit artikel legt tevens de grondslag voor de vergoeding van de kosten van het informatiebureau.

Artikelen 9, 10, 11, 13, 14 en 15

Deze artikelen behoeven geen toelichting.

Artikel 12

De in het eerste lid vervatte overgangsbepaling beoogt onder meer dat onder vigeur van het Besluit Rode Kruis 1980 tot stand gekomen benoemingsbesluiten en overheidsregelingen hun gelding blijven behouden.

De Minister van Defensie,
F. Bolkestein

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D.IJ.W. de Graaff-Nauta

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L.C. Brinkman

De Minister voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken,
J. de Koning